info@payamdaily.ir
نخستین روزنامه صبح البرز
پیام آشنا
شماره ۲۱۱۱
چهارشنبه ۱۹/ امرداد/ ۱۴۰۱
۱۲ محرم / ۱۴۴۴
10 / August / 2022
صاحب امتیاز: موسسه همگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: بهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۳۲۵۲۳۸۲۸-۳۲۵۴۲۴۲۴-۰۲۶ فکس: ۳۲۵۲۰۱۰۱
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ۵۸/۲۴
چاپ: کارگر

امروز با حافظ

خلوت گُزیده را به تماشا چه حاجت است
چون کوی دوست هست به صحرا چه حاجت است
جانا بـه حاجتی که تـو را هست با خدا
کآخر دمی بپرس کـه مـا را چـه حاجت است

حیات جاودان خواهی به صحرای قناعت رو
که دارد یاد هر موری در آن وادی سلیمان‌ها
صائب تبریزی

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۴:۴۷	۰۶:۲۱	۱۳:۱۱	۲۰:۰۰	۲۰:۲۰

برگرد

امام حسین(ع) فرمود: کسی که ما را دوست بدارد، از ما اهل بیت است.

(نزهة النّاظر و تنبیه الخاطر، ص ۸۵ ح ۱۹)

مکث

سرگذشت نخستین مقتل سیدالشهدا(ع)

روایت ابی‌مخنف درباره وقایع عاشورا چگونه به دست ما رسید؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از روزنامه قدس، «مَقتل» بر وزن «مَفعَل»، به معنای محل کشته‌شدن و قتلگاه است اما از آن برای معرفی روایت شهادت بزرگان دین نیز استفاده می‌شود. از آنجا که در میان شیعیان، جدا از مذهبی که دارند، واقعه جانگداز عاشورا صدر مصیبت‌های جانگدازی است که بر اهل بیت عصمت و طهارت(ع) وارد شده، بخش مهمی از مقتل‌هایی را که در این مدت به رشته تحریر درآمده است به روایت این واقعه غم‌بار اختصاص داده‌اند. جالب اینجاست که در نگارش مقاتل مربوط به شهادت سیدالشهدا(ع) و یارانش نه فقط شیعیان، بلکه برخی محققان اهل سنت نیز ورود پیدا کرده‌اند که امروزه مقتل‌های آنها به دلیل گزارش‌های قابل اعتنا، محل مراجعه عموم کسانی است که می‌خواهند روایت قابل قبولی از واقعه عاشورا داشته باشند. نمونه برجسته چنین مقاتلی، «مقتل خوارزمی» است که به دلیل کمبودن گزارش‌های مشکوک حتی مورد استفاده بزرگان شیعه مانند سیدبن‌طاووس، برای نگارش مقتل مشهور «لهوف» قرار گرفت.

چرا مقتل ابی‌مخنف مهم است؟

در میان مقتل‌هایی که درباره روایت شهادت امام حسین(ع) و یارانش به رشته تحریر درآمده، مقتل «ابی‌مخنف» از همه قدیمی‌تر است و نگارش آن، احتمالاً از اواخر قرن نخست هجری آغاز شده و در سال‌های نخست قرن دوم به پایان رسیده است. این مقتل از آن جهت درخور توجه و اهمیت است که نزدیک‌ترین گزارش، از نظر تاریخی، به زمان شهادت سیدالشهدا(ع) محسوب می‌شود. ابی‌مخنف که در ادامه درباره او و کار بزرگش توضیح خواهیم داد، بخش عمده‌ای از اطلاعات خود را در گفت‌وگو با یه قول امروزی‌ها، مصاحبه با افرادی بدست آورده است که در واقعه کربلا به عنوان یکی از اعضای سپاه کوفه یا بازماندگان کاروان امام‌عبدالله(ع) حضور داشته و شاهد عینی آن رویداد جانگداز بوده‌اند. هر چند تاریخ به قول استادان این فن، مفهومی «فنومنولوژیک» یا «پدیدارشناسانه» و متأثر از نوع نگاه راویان به رویدادهاست و به واقع باید تاریخ را مجموعه‌ای از «برداشت»ها به حساب آورد و نه گزارش‌های بی‌نقص و حقیقی، اما به دلیل روایت کم‌واسطه و شاید بتوان گفت بی‌واسطه وقایع در مقتل «ابی‌مخنف» باید آن را گزارشی بسیار قابل تأمل و توجه بدانیم.

ابی‌مخنف کیست؟

لوط بن یحیی بن سعید بن مخنف غامدی ازدی، مشهور به «ابی‌مخنف»، نگارنده این مقتل از رشدمندان اهالی کوفه و تا سال ۱۵۷ق در قید حیات بود. درباره ماهیت فکری و اعتقادی وی، سخن بسیار است؛ برخی او را صاحب «شیعه» امام صادق(ع) پنداشته‌اند و گروهی دیگر، وی را از شاگردان آن حضرت و نیز، امام باقر و امام سجاد(ع) فرض کرده‌اند. با این حال، بعضی از علمای تاریخ و محدثان، به شیعه بودن وی اطمینان ندارند و حتی «جهانی» عالم بزرگ رجالی قرن‌های چهارم و پنجم، بعید می‌داند که ابی مخنف حتی از اصحاب امام صادق(ع) بوده باشد. با وجود این، محدثان شیعه عموماً به صداقت وی اعتماد دارند و ابی‌مخنف را مردی بی‌طرف و راستگو می‌پندارند که اگر شیعه نبود، دست‌کم تمایلاتی به حکومت علویان داشت. شاید به همین دلیل، شیخ مفید بخش‌های مربوط به واقعه عاشورا در کتاب «الارشاد» را بدون ذکر منبع، از مقتل ابی‌مخنف نقل کرد. در میان اهل سنت نیز هر چند برخی به دلیل توجه وی به تاریخ شیعه و قیام عاشورا، چندان مایل به استفاده و توجه به گزارش‌های ابی‌مخنف نیستند اما مورخ بزرگی مانند طبری، تقریباً همه واقعه عاشورا را با واسطه «هشام کلبی» و به نقل از ابی‌مخنف و با ذکر سند از وی روایت کرده است. برخی گزارش‌ها از آن حکایت دارد که ابی‌مخنف در سال ۸۰ قمری و حدود ۲۰ سال پس از واقعه جانگداز عاشورا متولد شده و کار نوشتن مقتل را، از حدود ۲۰ سالگی، یعنی در حدود سال ۱۰۰ قمری و ۴۰ سال پس از واقعه عاشورا آغاز کرده است. ابن‌ندیم در کتاب مشهور «الفهرست»، حدود ۴۰ کتاب را به ابی‌مخنف نسبت می‌دهد که متأسفانه هیچ‌کدام از آنها امروزه در دسترس نیست اما این گزارش نشان می‌دهد ابی‌مخنف، محققی پرکار و پرتلاش بوده است.

احیای یک گزارش از دست‌رفته

یکی از نکات تأمل‌برانگیز درباره سرنوشت مقتل ابی‌مخنف، از بین رفتن اصل آن در گذر تاریخ است. آنچه در قرون بعد، به نام مقتل ابی‌مخنف در برخی نقاط جهان اسلام و از جمله ایران، به رشته تحریر درآمد، تنها نام وی را بر خود داشت و به گفته آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی، استاد برجسته تاریخ اسلام، متن آن چنان از تحریف و روایات مجعول آکنده بود که بعید به نظر می‌رسید چنین اثری، کار قلم ابی‌مخنف باشد. با این حال، رشد فعالیت‌های مطالعاتی در حوزه تاریخ اسلام، طی سده اخیر، پژوهشگران شیعه را مصمم به بازآفرینی این مقتل بسیار مهم کرد و این کار، با جداسازی گزارش‌های طبری درباره واقعه کربلا که آشکارا به کتاب مقتل ابی‌مخنف مستند شده است، انجام گرفت. کار الحاق این متن‌ها را آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی انجام داد و متن عربی آن را با عنوان «وقعه الطف» منتشر کرد.

بعدها ترجمه‌هایی از این مقتل به زبان فارسی منتشر شد و در اختیار علاقه‌مندان فارسی‌زبان قرار گرفت. مقایسه این کتاب ارزشمند با آنچه در برخی نقاط با نام مقتل ابی‌مخنف منتشر می‌شود، نشان از تفاوت اساسی میان دو مکتوب دارد. وقعه‌الطف با همان مقتل ابی‌مخنف، می‌تواند در این ایام یعنی روزهای سوگواری بر مصیبت سالار شهیدان(ع)، به عنوان یکی از منابع قابل اعتنا برای شناخت حوادث آن دوران، مورد توجه قرار گیرد.»

گزارش روز

آیا متن توافق برای احیای برجام "نهایی" شده است؟

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، مذاکرات ایران و آمریکا بر سر دو سه موضوع باقی مانده در رابطه با رفع تحریم‌ها، مسائل پادمانی میان ایران و آژانس و تضمین عدم خروج یک جانبه آمریکا از پنجشنبه هفته گذشته در هتل کوبورگ وین پس از پنج ماه به طور حضوری و مستقیم آغاز شد. در این مدت به جز هیات مذاکره کننده ایران و آمریکا و اتحادیه اروپا، سایر کشورها در سطح کارشناس در جریان مذاکرات قرار گرفتند. اما به طور کلی مذاکرات به واسطه گری نماینده اتحادیه اروپا میان ایران و آمریکا در جریان بود.

بر اساس گزارش رسانه‌ها و اظهارات مقامات حاضر در مذاکرات، موضوعی که بیشتر از همه در این دور مورد تاکید و توجه قرار گرفت، سوالات پادمانی میان ایران و آژانس است که از سه سال پیش از سوی رژیم صهیونیستی با طرح ادعاهایی که از سوی ایران رد و جعلی اعلام شده، مطرح شده است. در طی این سه سال موضوعات و سوالات آژانس از ایران حول چهار مکان شکل گرفت. مکانی در ورامین، دیگری در توقزآباد نزدیکی تهران، سایتی در مریوان یا آبادە و آزمایشگاه جابرین حیان که در مورد آخر موضوع ظاهرا میان ایران و آژانس حل شده است. با این حال سوالات آژانس درباره سه مکان دیگر به وجود همکاری و حسن نیت ایران هم چنان از سوی آژانس لاینحل مانده است. بر اساس بیانیه مشترک میان ایران و آژانس در تاریخ ۵ مارس ۲۰۲۲، ایران حسن نیت خود را در تعامل با آژانس با ارائه اطلاعات فنی دقیق نشان داد. ایران اجازه بازرسی از این مکان ها را صادر کرد. انتظار این بود که آژانس نیز با رویکردی مستقل، بی طرفانه و حرفه‌ای اقدامی سازنده و واقع بینانه در جهت عادی سازی موضوعات پادمانی که به ادعای خود آژانس به هیچ وجه درباره این سوالات نگرانی اشاعه‌ای ندارد، صورت دهد اما این اتفاق نیفتاد و در قطعنامه علیه ایران را در پیش گرفتند که با واکنش جدی ایران مواجه شد. بر خلاف رویه‌های که در مذاکرات ۲۰۱۵ بر سر برجام وجود داشت و پرونده مطالعات ادعایی (PMD) که در چارچوب مذاکرات سیاسی و فنی و با تایید هرگونه توافق نهایی نیز پرونده سوالات آژانس درباره سوالات باقی مانده از گذشته نیز حل شد. این بار کشورهای اروپایی، آمریکا و نیز آژانس بر این نظرند که سوالات پادمانی درباره سه مکان در چارچوب مذاکرات برجامی نیست چرا که بعد از اجرای برجام این سوالات طرح شده‌اند و باید مستقل از مذاکرات سیاسی در وین مورد بررسی قرار گیرد و به این مذاکرات گره نخورد.

در مقابل ایران، با توجه به تجربه طولانی بهانه‌گیری‌ها و سنگ اندازی‌های کشورهای اروپایی و آمریکا طی بیش از دو دهه به واسطه آژانس، خواستار حل و فصل سوالات آژانس پیش از هرگونه توافق احتمالی برای بازگشت به برجام است تا به این شکل ضمانت اجرای برجام لغزایش یابد. نکته قابل توجه در این مقطع این است که آژانس همراهی و حسن نیتی که قبل از سال ۲۰۱۵ در زمان یوکیا امانو داشت را در زمان مدیریت رافائل گروسی ندارد. با وجود اینکه ایران دسترسی های لازم برای بازدید از مکان های مورد نظر به علاوه اطلاعات تکمیلی را در اختیار آژانس قرار داده است و برای آژانس محرز است که آلودگی این مکان ها به اورانیوم مربوط به سال های ۲۰۰۳ به قبل است اما اصرار به دریافت اطلاعات و دسترسی های فراتر آژانس است که برای اثبات ادعای خود درباره این مکان‌ها اسناد معتبر ارائه کند نه اینکه ایران در رابطه با این اسناد و ادعاهای نامعتبر از خود دفاع کند. یکی از موضوعاتی که در زمان دونالد ترامپ و حتی بعد از توافق ۲۰۱۵ از سوی برخی از کارشناسان و سیاستمداران آمریکایی مطرح شد، اعتراف به آشنایه بودن مخدوشه شدن پرونده مطالعات ادعایی بود. آنها معتقد بودند آمریکا و کشورهای اروپایی بهترین دستاویز حقوقی و فنی علیه ایران را از دست دادند. امروز با تاکید آژانس بر باز نگه داشتن سوالات پادمانی روشن است که آنها با حمایت آمریکا و اروپا سعی دارند این روزنه را علیه ایران باز نگه دارند. جوزپ بورل، مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا دوشنبه شب بعد از اعلام پایان این دور از مذاکرات و بازگشت هیات‌ها به پایتخت‌هایشان

برای مشورت و تصمیم گیری در توییتی نوشت که پایتخت‌ها هم آنچنان باید در خصوص متن نهایی توافق بر سر احیای برجام تصمیم‌گیری کنند. وی مدعی شد که مذاکره‌کنندگان از این مذاکرات و گفت‌وگوهای نزدیک میان ایران و آمریکا برای تنظیم و رسیدگی به برخی مشکلات باقی مانده در متن توافقی که او به هماهنگ‌کننده توافق هسته‌ای برجام در ۲۱ جولای ارائه کرده، استفاده کرده‌اند. بورل نوشت: بر سر هر آنچه که می‌توانست مذاکره انجام گیرد، مذاکره شد و حال آنچه مذاکره شده در متن نهایی قرار دارد. با این حال پشت هر مشکل فنی یا پارادکسی، یک تصمیم سیاسی قرار دارد که پایتخت‌ها باید درخصوص آن‌ها تصمیم‌گیری کنند. اگر این پاسخ‌ها مثبت باشند، آن وقت می‌توانیم توافق را امضا کنیم.

توییتر رسمی خبرگزاری فرانسه نیز به نقل از یک مقام اروپایی مدعی شد که اتحادیه اروپا «متن نهایی» مذاکرات هسته‌ای با ایران را به طرف‌های مذاکرات ارائه داده است. شبکه الجزیره نیز در این باره به نقل از یک مقام اروپایی ادعا کرد پیشنهاد اروپا آخرین و بهترین متن برای بازگشت آمریکا به توافق هسته‌ای با ایران است. اتحادیه اروپا مدتی است نهایی توافق هسته‌ای با ایران را ارائه کرد.

میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی واقع در وین نیز در توییتی نوشت: خبری ثوری! هماهنگ‌کننده اتحادیه اروپا «متن نهایی» پیش‌نویس احیای برجام را توزیع کرد. مشارکت‌کنندگان در مذاکرات وین حال باید تصمیم بگیرند که آیا این طرح قابل قبول است یا نه. اگر مخالفتی صورت نگیرد، توافق هسته‌ای احیا خواهد شد.

یک مقام وزارت خارجه آمریکا نیز اعلام کرد که واشنگتن آماده حصول سریع توافق بر سر احیای برجام است. اما ظاهرا نظر ایران متفاوت از آن چیزی است که طرف های دیگر برجام بر آن تاکید دارند. یک مقام وزارت امور خارجه ایران در واکنش به این اظهارات گفت: با توجه به ادامه بحث‌ها درباره چند موضوع مهم باقی‌مانده، هنوز در مرحله‌ای قرار نداریم که از نهایی شدن متن سخن بگوییم. وی گفت که هیات مذاکره‌کننده جمهوری اسلامی ایران نظرات سازنده خود را با هدف پیشبرد مذاکرات به طرف مقابل ارائه کرده است و نتیجه گفت‌وگوها به اراده طرف مقابل برای اتخاذ تصمیمات سیاسی لازم بستگی دارد. همچنان معتقدیم در صورتی که تصمیمات مناسب طرف مقابل اتخاذ شود، می‌توان به سرعت مذاکرات را جمع‌بندی کرد. اما هنوز در این مرحله قرار نداریم. یک مقام دیگر ارشد وزارت امور خارجه کشورمان نیز خاطرنشان کرد، با توجه به مباحث صورت گرفته طی روزهای گذشته، روز دوشنبه اثریکه موارد جدید ایده در مورد برخی موضوعات باقی مانده به طرف‌ها ارائه داد و ما به محض دریافت این ایده‌ها، پاسخ و ملاحظات اولیه خود را به ایشان منتقل کردیم اما طبیعتا این مورد نیازمند بررسی جامع هستند و ما نظرات و ملاحظات تکمیلی خود را به هماهنگ‌کننده و سایر طرف‌ها منتقل خواهیم کرد.

حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشورمان در تماس تلفنی با جوزپ بورل در پایان روز دوشنبه با تأکید بر اینکه هیأت مذاکره‌کننده ایرانی پا را اراده و جدیت برای دستیابی به توافق در وین حضور داشته و ایده‌های سازنده‌ای را برای حل و فصل موضوعات باقی‌مانده ارائه داد، اظهار کرد: دیدگاه‌ها و ملاحظات جمهوری اسلامی ایران درباره ایده‌های ارائه‌شده از سوی اتریکه مورا به وی منتقل شده است و انتظار می‌رود همه طرف‌ها برای دستیابی به متن نهایی توافق از خودارادە و جدیت نشان دهند. امیرعبداللهیان، تصریح کرد که توافق نهایی باید تأمین‌کننده حقوق و منافع ملت ایران بوده و رفع پایدار موثر تحریم‌ها را تضمین کند. وی ابراز امیدواری کرد که با وقاعیینی و اجتناب از اتخاذ مواضع غیرسازنده به خصوص از سوی آمریکا، مسیر دستیابی به توافق هموار شود. روشن است که ایران هنوز نسبت به نهایی بودن آنچه روی میز در وین قرار دارد مطمئن نیست و شاید ادامه بحث درباره برخی اختلافات از جمله بر سر سوالات پادمانی آژانس را ضروری بداند. از این رو تعیین تکلیف برخی طرف‌ها برای مذاکرات با اعلام اینکه متن نهایی روی میز است چیزی از واقعیت و جدی بودن بحث کم نمی‌کند. از این رو اعلان زودهنگام اینکه متن نهایی توافق آماده است صرفا یک نظر از سوی برخی طرف های مذاکراتی است نه همه آنها از جمله ایران. شاید طرف‌های دیگر از طولانی شدن مذاکرات خسته شده‌اند یا تمایل دارند با این اظهارات ایران را تحت فشار قرار دهند اما توافقی ضمانت بالایی اجرا دارد که حداکثر رضایت را برای همه طرف ها به همراه داشته باشد و به عبارتی بازی برد ـ برد را رقم بزند.

۵ عادت روزانه برای تقویت سلامت روان

رسانه چه خبر

نوبت‌دهی «سنجش سلامت» به یک میلیون کلاس اولی

ایستهٔ رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی با بیان اینکه بر اساس آخرین آمار تا ۱۰ مرداد ماه، نوبت‌دهی برای حدود یک میلیون نوآموز بدو ورود به دبستان انجام و کار ارزیابی برای حدود ۴۹۵ هزار نفر به اتمام رسیده است گفت: پیش‌بینی ما این است که تا آخر مرداد و نهایتا اوایل شهریور ماه بتوانیم سنجش سلامت نوآموزان بدو ورود به دبستان را به اتمام برسانیم. حمید طریفی حسینی در توضیحی پیرامون روند انجام سنجش سلامت نوآموزان اظهار کرد: وقتی خانواده فرزندش را در مدرسه ثبت نام می‌کند، از سوی مدیر مدرسه نوبت‌گیری انجام و ساعت و روز مراجعه به پایگاه‌های سنجش سلامت را به آنها اعلام می‌کند. وی افزود: مدت زمان نوبت‌دهی بر حسب شلوغی پایگاه‌ها متفاوت است. در نهایت، خانواده در تاریخ مشخص شده به پایگاه معرفی شده مراجعه و سنجش سلامت را انجام می‌دهد. رئیس سازمان آموزش و پرورش استثنایی با بیان اینکه بر اساس آخرین آمار تا ۱۰ مرداد ماه، نوبت‌دهی برای حدود یک میلیون نوآموز بدو ورود به دبستان انجام و کار ارزیابی برای حدود ۴۹۵ هزار نفر به اتمام رسیده است گفت: با درنظر گرفتن جمعیت حدود یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفری کلاس اولی‌ها در سال جاری، سنجش سلامت تقریبا یک سوم دانش آموزان انجام شده است. حسینی ادامه داد: برآورد ما این است که تا آخر مرداد و نهایتا اوایل شهریور ماه، بتوانیم سنجش سلامت نوآموزان بدو ورود به دبستان را به اتمام رسانده و بتوانیم در هفته‌های ابتدایی مهر ماه، ارزیابی پیش‌دبستانی‌ها را آغاز کنیم.

بیون تک: احتمال عرضه واکسن امیکرون از اوائل پاییز

دوچرخه ولله شرکت بیون تک مدعی شد که دو واکسن تطبیق داده شده با سویه امیکرون ویروس کرونا می‌تواند از ماه اکتبر وارد بازار شوند. هرچند این کمپانی در تلاش برای کسب مجوزهای لازم برای استفاده از این دو واکسن تا آن زمان است. شرکت آلمانی بیون تک با همکاری شرکت دارویی فایزر اکنون در حال طی کردن مراحل دریافت مجوز برای دو واکسن تطبیق داده شده با سویه امیکرون است. پیش از این نیز گفته شده بود که واکسن‌های تطبیق داده شده تا پاییز سال جاری آماده ورود به بازار می‌شوند. شرکت بیون تک روز دوشنبه اعلام کرد این کار احتمالا از ابتدای اکتبر ۲۰۲۲ انجام می‌شود. اگر تا آن زمان مجوزهای لازم صادر نشوند واکسن‌های تطبیق یافته با سویه امیکرون می‌توانند همزمان با موج جدید پاندمی برای تزریق به عنوان دز سوم در دسترس قرار قرار گیرند. بنابر اعلام خبرگزاری آلمان، «توفیق شاهین»، از بنیانگذاران بیون تک می‌گوید خط تولید محصولات مرتبط با کووید ۱۹ این شرکت شامل واکسن‌های سازگار با سویه‌های گوناگون و واکسن‌های نسل بعدی با هدف ارائه حفاظت طولانی‌تر و فراگیرتر است. یکی از دو واکسن تطبیق داده شده ترکیبی از واکسن موجود و واکسنی است که بر پروتئین اسپایک زیرسویه BA.1 امیکرون متمرکز است و شرکت‌های بیون تک و فایزر داده‌های مراحل اول کارآزمایی بالینی آن را به تازگی به آژانس دارویی اروپا ارائه کرده‌اند. تولید این واکسن سازگار با سویه امیکرون از بهار امسال آغاز شده اما بالاترین مرجع دارویی اتحادیه اروپا هنوز مجوز استفاده از آن را صادر نکرده است. پژوهش‌های کلینیکی این واکسن قرار است در ماه جاری آغاز شود و انتظار می‌رود از ماه اکتبر آماده عرضه به متقاضیان در ایالات متحده باشد و برای دریافت مجوز از آژانس دارویی اروپا هم برنامه‌ریزی شده است.